

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗАЛУЧЕНИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ	6
1.1 Сутність та джерела формування ресурсної бази фінансової установи (комерційного банку).....	6
1.2 Депозитна політика банку: сутність і значення.....	15
1.3 Організаційне забезпечення процесу залучення коштів до депозитного портфелю комерційного банку	24
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ЗАЛУЧЕНИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ (НА ПРИКЛАДІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ ПАТ «МІСТО БАНК»).....	28
2.1 Загальна характеристика діяльності ПАТ «Місто Банк».....	28
2.2 Аналіз складу залучених фінансових ресурсів ПАТ «Місто Банк».....	33
2.3 Аналіз ефективності депозитного портфелю комерційного банку ПАТ «Місто Банк»	39
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗАЛУЧЕНИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ (НА ПРИКЛАДІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ ПАТ «МІСТО БАНК»).....	46
3.1 Прогнозування зростання залучених фінансових ресурсів ПАТ «Місто Банк» на основі економіко-математичного моделювання	46
3.2 Удосконалення системи формування залучених фінансових ресурсів комерційного банку	48
3.3. Рекомендації щодо вдосконалення формування залучених фінансових ресурсів ПАТ «Місто Банк».....	54
ВИСНОВКИ.....	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	67
ДОДАТКИ.....	70

ВСТУП

Забезпечення фінансової діяльності фінансових установ необхідними обсягами фінансових ресурсів є одним з пріоритетних напрямів, що визначають стратегічні напрями розвитку як їхньої діяльності, так і економіки України загалом. У банківській сфері проблема формування оптимальних за обсягами і термінами фінансових ресурсів стоїть, як правило, на першому місці, що дає можливість стверджувати про важливість депозитної політики. У цьому контексті удосконалення ресурсної політики банків України має теоретичне і практичне значення.

Комерційний банк — це фінансова установа, який надає послуги грошово-кредитного характеру, з метою отримання прибутку. Для забезпечення ефективного функціонування необхідно мати відповідні грошові ресурси. Основним джерелом фінансових ресурсів є зобов'язання банку, які займають 80-90% та складаються з залучених депозитів й запозичених коштів.

Формування зобов'язань банку, а також їх ефективне використання являє собою актуальну проблему для проведення наукових досліджень. Адже в умовах нестабільності економіки та недостатності ресурсів, саме банки повинні стати тим джерелом інвестування та кредитування суб'єктів господарської діяльності різних галузей економіки, які потребують грошові кошти. Для цього банк повинен мобілізувати кошти шляхом проведення ефективної депозитної політики, а також політики запозичення коштів, при необхідності. Ефективне використання залучених коштів є запорукою міцності банку, підтримання його ліквідності, а також зростання питомої ваги на фінансовому ринку.

Теоретичні і практичні аспекти цієї проблеми, зокрема формування банками депозитних ресурсів, методи управління ними, активізація депозитної діяльності банків, досліджувалися в працях вітчизняних і зарубіжних учених - фахівців і спеціалістів: М. Алексеєнка, Г. Асхауєра, І. Бланка, О. Васюренка, В. Геєця, А. Герасимовича, О. Гриценка, О. Заруби, А. Кириченка, В.

Колеснікова, Т. Коха, Л. Кроливецької, А. Мороза, С. Науменкової, Л. Примостки, П. Роуза, М. Савлука, Дж. Сінкі, Т. Смовженко, В. Усоскіна, Л. Хміль та інших.

Значимість зазначених проблем, необхідність їх вирішення та актуальність викладених аспектів обумовили вибір теми випускної роботи, визначили мету, завдання і напрями дослідження.

Метою роботи є оцінка системи формування залучених фінансових ресурсів фінансової установи (комерційного банку) в сучасних умовах, а також надання рекомендацій щодо покращення механізму формування депозитного портфелю банку та його ефективного використання.

В роботі поставлені і виконані наступні завдання:

- визначено сутність та джерела формування ресурсної бази банківських установ;
- розкрито механізм залучення депозитних ресурсів;
- дана характеристика фінансової діяльності ПАТ «Місто Банк»;
- проаналізовано структуру та ефективність використання депозитного портфелю ПАТ «Місто Банк»;
- надано рекомендації щодо підвищення ефективності формування залучених фінансових ресурсів комерційного банку.

Об'єктом дослідження є економічні процеси, пов'язані з формуванням залучених фінансових ресурсів фінансової установи (комерційного банку).

Предметом дослідження є економічні відносини, що виникають в процесі управління залученими фінансовими ресурсами фінансової установи та оцінки ефективності їх формування на прикладі комерційного банку ПАТ «Місто Банк».

Методичною основою дослідження виступають традиційні методи дослідження, а саме порівняльний, структурний, табличний, коефіцієнтний та графічний.

При виконанні роботи були використані наступні джерела інформації: фінансова звітність та аудиторські звіти банку відповідно національним

стандартам та стандартам МСФЗ, які були отримані з офіційного сайту банку, наукові та періодичні видання, нормативно-законодавчі акти України, наукові монографічні видання вітчизняних вчених. Також були використані аналітичні дані Національного банку України та Комітету статистики України.

Випускна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. В першому розділі розглянуті теоретичні аспекти формування залучених фінансових ресурсів та основи організації процесу управління депозитною діяльністю комерційного банку. У другому розділі проаналізована діяльність та депозитна політика ПАТ «Місто Банк». В третьому розділі запропоновані заходи щодо удосконалення депозитної діяльності ПАТ «Місто Банк».

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи все вище наведене в випускній роботі можна зробити наступні висновки.

Важливою економічною основою діяльності фінансових установ (комерційних банків) є формування ресурсної бази, оскільки для здійснення комерційної та господарської діяльності банки повинні мати у своєму розпорядженні певну суму грошових коштів, тобто ресурсів. Банківські ресурси - це сукупність коштів, які перебувають у розпорядженні банку і використовуються з метою забезпечення його діяльності та отримання прибутку. Банки залучають вільні грошові кошти юридичних та фізичних осіб шляхом виконання депозитних операцій.

Кожен комерційний банк включає в механізм банківського менеджменту необхідність розробки і реалізації депозитної політики. Депозитна політика комерційного банку виступає складовою банківського менеджменту, це комплекс заходів по формуванню депозитного портфеля, а також різноманітні форми та методи щодо реалізації конкурентних позицій на ринку депозитних послуг з метою забезпечення необхідних обсягів депозитних ресурсів.

ПАТ «Місто Банк» є сучасним універсальним банком, що надає повний спектр якісних банківських послуг на фінансовому ринку України.

ПАТ «Місто Банк» має генеральну ліцензію Національного банку України на проведення банківських операцій та здійснює весь спектр банківських послуг, які є на вітчизняному ринку, з обслуговування корпоративних та приватних клієнтів відповідно до міжнародних стандартів.

Досягнення конкурентних переваг ПАТ «Місто Банк» на ринку роздрібних послуг має досягатися за рахунок поліпшення спектра, якісних характеристик банківських продуктів, повноти продуктового ряду, наближення інфраструктури банку до користувачів його послуг.

Основним напрямком формування депозитного портфелю банку є формування його депозитної політики.

Питанням формування депозитної політики в Україні до останнього часу не приділялося належної уваги. Це пов'язано з тим, що попит на банківські послуги значно перевищував пропозицію, висока інфляція, наявність дешевих ресурсів - усі ці умови забезпечували високу норму прибутку банківських операцій, змінюючи саму природу їх ризику. А наявність ринку міжбанківського кредитування, що добре виконує функцію рефінансування "довгих" операцій, дозволяла банкам підтримувати прийнятну структуру залучених коштів. Проте існуючий механізм формування депозитної політики банку навіть з урахуванням високого професіоналізму менеджерів і застосування сучасних рекомендацій щодо ведення фінансових справ, у яких береться до уваги вірогідність негативних результатів, в Україні все ще має значний ступінь ризику.

Проведений аналіз залучення депозитів банку дає підстави вважати, що керівництво банку приділяє певну увагу стимулюванню зацікавленості вкладників у зберіганні грошей у банку. Такий підхід зумовлює зростання довіри населення і приватного сектора економіки до банку. Відтак банк зможе нарощувати обсяги надійних депозитів та використовувати ці кошти для інвестування регіональних програм розвитку економіки.

Проведений аналіз довів, що в банку залучення ресурсів з депозитних джерел проводиться на високому рівні, але в депозитній політиці банку ПАТ «Місто Банк» є певні вади. Виявлені недоліки депозитної політики:

- недосконала методика аналізу оцінки ефективності депозитної політики;
- застаріла методика аналізу клієнтської бази.

Саме усуненню цих недоліків було присвячено третій розділ роботи.

Нами було зроблено аналіз ефективності використання депозитних коштів за вдосконаленою методикою. Підсумовуючи аналіз ефективності використання депозитних коштів та спираючись на результати розрахунків показників за 2014-2017 роки, можемо зробити висновок, що, хоча в досліджуваному періоді банком була досягнута одна із основних умов

ефективності використання депозитних ресурсів - отриманий прибуток на вкладені депозитні ресурси, однак аналіз динаміки змін по основним показникам ефективності засвідчив посилення негативних тенденцій в використанні депозитних коштів. Тому керівництву банку потрібно внести коригування в депозитну політику банку з метою підвищення віддачі від залучених коштів за рахунок змін в структурі, оптимізації видів депозитів.

Для мінімізації ризику і підвищення ефективності депозитної політики банку ПАТ «Місто Банк» необхідно постійно аналізувати і вдосконалювати роботу банківської установи по залученню депозитів.

Для удосконалення механізму формування та реалізації депозитної політики в банку ПАТ «Місто Банк» необхідно застосовувати методичний підхід. До процесу формування депозитної політики банку слід віднести такі етапи:

- встановлення параметрів депозитної політики банку відповідно до напрямів його діяльності;

- визначення напрямів депозитної діяльності та джерел формування депозитних ресурсів банку;

- розробка проекту меморандуму депозитної політики банку;

- оцінка та аналіз розробленого проекту підрозділами, відповідальними за реалізацію депозитної політики, та внесення відповідних зауважень, пропозицій, коректив;

- затвердження остаточного варіанта депозитної політики банку;

- упровадження політики в діяльність банку;

- контроль за дотриманням параметрів депозитної політики банку;

- корегування депозитної політики банку.

При дослідженні методів управління залученими ресурсами необхідно зауважити, що у практиці українських банків перевага надається ціновим методам, що визначає самостійність при встановленні ціни по депозитах комерційними банками. Хоча зростання конкуренції змушує комерційні банки

йти на затрати для реалізації маркетингової політики і розширення спектру банківських послуг з метою залучення потенційних клієнтів.

На сьогодні обсяг готівки на руках у населення є досить значним, і ті комерційні банки, які зможуть запропонувати індивідуальним вкладникам більший комплекс високоякісних послуг, отримають у своє розпорядження значні суми додаткових ресурсів. Розвиток таких послуг вимагає від банківських установ нових підходів до встановлення форм депозитних рахунків, впровадження нової техніки та технології ведення банківських операцій із застосуванням різноманітних засобів (чекових книжок, кредитних карток та інше). Це дозволило б повніше задовольнити потреби клієнтів банку у різноманітних послугах, поліпшити якість обслуговування, підвищити зацікавленість фізичних осіб у розміщенні своїх коштів в банку.

В роботі банків із залучення депозитів (вкладів) важливу роль відіграє процентна політика, оскільки одержання доходів від вкладених коштів є для клієнтів суттєвим стимулом до активізації внесків. Процентна політика є одним з показників надійності і стабільності ресурсної бази комерційного банку і повинна вкладатися в рамки двох протилежних граничних вимог:

по-перше, процентна ставка за депозитами повинна бути достатньо привабливою для потенційних вкладників;

по-друге, процентна ставка не повинна різко перевищувати нижню межу процентної маржі між активними і пасивними операціями банку.

Отже, запропоновані банківські послуги підкреслюють статус позиціонування банку як високотехнологічного, демонструють, що банк дивиться вперед, у перспективу.

Таким чином, сучасна дійсність вимагає від банків істотного перегляду політики в галузі управління послугами для фізичних осіб. Пропонована модель використання нових банківських продуктів і послуг вдосконалює банківське обслуговування і збільшує прибутковість ПАТ «Місто Банк».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алілуйко М.С. Особливості формування залучених ресурсів банками України в сучасних умовах // Науковий вісник НТЛУ України.—2011—Вип. 21.18. – 400 с.
2. Бартош О.М. Депозитна політика банку та основні етапи її формування//Вісник Університету банківської справи Національного банку України, №3 – 2008.— С.97-98.
3. Бобиль В. Сучасний ризик-менеджмент у банківській діяльності / В. Бобиль // Вісник Національного банку України. – 2008. – № 11. – С. 28–32.
4. Бутинець Ф.Ф. Аналіз діяльності комерційного банку. Навч.пос.— Житомир: ПП «Рута», 2001.— 384 с.
5. Васюренко О.В. Банківські операції: Навч. посіб. — 6-те вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2008. — 318 с.
6. Вітлинський В. Фінансова стійкість як системна характеристика комерційного банку//Банківська справа, 2010 р. – с.27-32.
7. Волошин І. Прогноз впливу кредитного ризику на ліквідність у банківській діяльності / І. Волошин // Вісник Національного банку України. – 2008. – № 8. – С. 26–29.
8. Герасимович А. М. , Алексеєнко М. Д. , Парасій-Вергуненко І. М. та ін.; Аналіз банківської діяльності: Підручник . — К.: КНЕУ, 2004. — 599 с.
9. Дзюблюк О. В.Банківські операції: Підручник. – Тернопіль: Вид-во ТНЕУ «Економічна думка», 2009. – 696 с.
- 10.Дмитрієва О. А. Оптимізація депозитної діяльності комерційного банку// Фінанси України. – 2009. - № 5. – с.15-17.
- 11.Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 №5-6 із змінами і доповненнями від 22.09.2011.
- 12 Звєряков М. І. Теоретична парадигма сталого розвитку та українські реалії / М. І. Звєряков // Економіка України. – 2018. – №10. – С. 10-31.
- 13.Капран В. І. Банківські операції : Навч. посіб. / В. І. Капран, М. С.

Кравченко, О. К. Коваленко. – К.: Центр навчальної літератури, 2010.– с.119-127.

14. Качур Р.П. Фінансові ресурси банківських установ як основна активізація інвестиційних процесів.//Науковий вісник НТЛУ України.— 2011—Вип. 21.18. – 400 с.

15. Кириченко О.А., Гіленко І.В., Роголь С., Сиротян С.В., Немой О. Банківський менеджмент. Навчальний посібник — К.: Знання-Прес, 2002.- 438 с.

16. Ковальов В.М., Єльцьких С.Я. Банківські операції. Навч. пос.—К: Центр навчальної літератури, 2006.—208 с.

17. Ковшарь А. І. , Марченко О. Г. Шляхи удосконалення депозитної політики на сучасному етапі. Науковий вісник. - К.: Основи, 2011р. – с. 47-51.

17. Козьменко С.М., Шпиг Ф.І., Волошко І.В. Стратегічний менеджмент банку: Навчальний посібник. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. – 734с.

18. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності : Навч. пос.— К.: Центр учбової літератури, 2008.—486с.

19. Коцовська Р., Ричаківська В., Табачук Г., Грудзевич Я., Вознюк М. Операції комерційних банків.- 3-тє вид.—К.: Алерта: Львів: ЛБІНБУ, 2003.- 500 с.

20. Луців Б.Л. Банківська діяльність у сфері інвестицій.— Тернопіль: Економічна думка, Кар-Бланш, 2001 — с. 320.

21. Лютий І. О., Солодка О. О. Банківський маркетинг: Навчальний посібник — К. : Знання, 2009. — 395с.

22. Мельникова І. Маркетингові аспекти формування депозитної бази комерційного банку// Банківська справа.- 2010.- № 3.- С. 40-41

23. Мещеряков А.А. Організація діяльності комерційного банку. Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 608 с.

24. Міщенко В. Проблеми збалансованості внутрішніх заощаджень та зовнішніх запозичень банків в умовах нестабільності фінансових ринків // Вісник Національного банку України. – 2008.– № 7. – С. 8–12.

25. Мороз А.М., Савлук М.І., Пуховкіна М.Ф. та ін. Банківські операції: Підручник.— 2-ге вид., випр. і доп.— К.: КНЕУ, 2002.— 476с.
26. Назаркіна Л.І., Родкіна О.Ю., Тарасенко О.М. Основи банківської справи». Навчальний посібник.— Одеса: ОДЕУ, ротاپринт, 2006 р.— 219 с.
27. Парасій-Вергуненко І.М. Аналіз банківської діяльності : Навч.-метод. Посібник для самост. вивч. дисц.— К.: КНЕУ, 2003.— 347с.
28. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку: Підручник.— 2-ге вид., доп. і перероб.— К.: КНЕУ, 2004.— 468 с.
29. Прокопенко І.Ф., Ганін В.І., Соляр В.В., Маслов С.І. Основи банківської справи : Навчальний посібник.— К.: Центр навчальної літератури, 2005.— 410 с.
30. Ромонова М.І., Утюгова Ж.В. Основи банківської справи. Навчальний посібник.— К.: Центр учбової літератури, 2007.— 168 с.
31. Савченко Н.Д. Депозитний портфель кредитного банку. Особливості формування// Банківська справа.- 2011.- № 7.- с. 42-47.
32. Сало І.В., Криклій О.А. Фінансовий менеджмент банку: Навчальний посібник - Суми: ВТД "Університетська книга", 2007.- 314 с.
33. Стельмах В.С, Енциклопедія банківської справи України.— К.: Молодь, Ін Юре, 2001.— 680 с.
34. Шевченко Р. І. Банківські операції: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.— К.: КНЕУ, 2000.— 160 с.
35. Шелудько Н.М. Зовнішні запозичення банків України: тенденції, проблеми, перспективи// Економіка і прогнозування.— 2007.— №1.— С. 130–136.
36. Череп А.В., Андросова О.Ф. Банківські операції: Навч. посібник.— К.: Кондор, 2008.— 410 с.
37. www.bank.gov.ua — офіційний сайт Національного банку України
38. www.mistobank.com.ua — офіційний сайт ПАТ «Місто Банк»